

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 20. juni 2005
Dok.: MCC40102
Politikontoret

Udkast til tale

Til ministeren til brug for besvarelse af samrådspørgsmål Ø fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del) den 23. juni 2005.

Samrådspørgsmål Ø:

” Ministeren bedes redegøre for sagen, om Jørn Jønke Nielsens udlægning af vidneforklaringer med navne fra en drabs sag på en hjemmeside. Ministeren bedes herunder redegøre for

1. Om det er lovligt at lægge en sådan overvågningsvideo m.v. ud på nettet,
2. Om videoen og andet materiale i sagen lovligt kan udleveres til Jørn Jønke Nielsen,

3. *Hvorfor videoen og vidners navne kunne ligge på nettet i adskillige dage, inden politiet reagerede og fik hjemmesiden lukket,*
4. *Om politiet har taget kontakt til de personer, hvis navne fremgik af hjemmesiden og i givet fald, hvad denne kontakt er gået ud på, og om personerne, hvis navne fremgik af hjemmesiden, er blevet udsat for trusler eller chikane, og*
5. *Hvilke initiativer ministeren vil tage for at sikre, at politiet reagerer hurtigere i sådanne sager fremover.”*

[Der er tale om et åbent samråd]

1. Jeg vil indlede min besvarelse af samrådsspørgsmålet med at redegøre for sagens forløb, som jeg har fået det oplyst af Politimesteren i Aalborg, og i den forbindelse vil jeg besvare delspørgsmål 3-5, som har umiddelbar forbindelse med sagen.

Dernæst vil jeg besvare delspørgsmål 1 og 2, som mere generelt vedrører fortolkningen af bestemmelser i straffeloven, retsplejeloven og persondataloven.

2. Som det har været fremme i pressen, har Jørn Jønke Nielsen på en side på Internettet offentliggjort nogle oplysninger fra en straffesag, hvor han ved Vestre Landsrets dom af 18. september 2002 blev idømt en fællesstraf på 4 års fængsel for vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter.

Volden blev begået på værtshuset ”Robin” i Aalborg, hvor offeret umiddelbart forinden – af en person med relationer til rockergruppen Hells Angels – var blevet tildelt knivstik, hvilket medførte, at offeret senere afgik ved døden.

Politimesteren i Aalborg har over for mig oplyst, at Aalborg Politi den 7. juni i år af pressen blev gjort opmærksom på, at Jørn Jønke Nielsen på en hjemmeside på Internettet havde udlagt bl.a. en optagelse fra en overvågningsvideo fra det pågældende værtshus, som viser optakten til knivstikkeriet.

Aalborg Politi fandt endvidere på hjemmesiden uddrag af byrettens og landsrettens dom i straffesagen mod Jørn Jønke Nielsen, ligesom der på hjemmesiden fandtes uddrag af rids over gerningsstedet og uddrag af politirapporter med tekniske oplysninger fra sagen.

I de viste uddrag af byrettens og landsrettens dom var offerets navn gengivet uden anonymisering, mens vidnernes navne så ud til at være anonymiseret med en sort udstregning. Det viste sig dog, at udstregningen over vidnernes navne kunne fjernes ved at "klikke" på udstregningen, hvorved navnene blev synlige for besøgene på hjemmesiden.

Aalborg Politi påbegyndte straks herefter efterforskning i sagen, og det viste sig i den forbindelse, at videooptagelsen ikke tidligere havde været offentliggjort, men

politiet kunne imidlertid ikke fastlægge, hvordan Jørn Jønke Nielsen var kommet i besiddelse af optagelsen.

Efterforskningen har endvidere vist, at Jørn Jønke Nielsen havde modtaget de fleste af offentliggjorte oplysninger fra sin forsvarer under straffesagen. Den pågældende forsvarer havde således – til brug for drøftelser med Jørn Jønke Nielsen – videregivet materiale fra straffesagen til den pågældende.

I forbindelse med efterforskningen kontaktede Aalborg Politi den internetudbyder, der stod for hjemmesiden, og politiet havde i den forbindelse over for internetudbyderen tilkendegivet, at offentliggørelsen af oplysningerne på hjemmesiden kunne være strafbar.

På den baggrund valgte internetudbyderen i første omgang at lukke hjemmesiden.

Hjemmesiden blev dog senere genåbnet, men således, at der alene vises enkelte billeder fra videooptagelsen

(stillbilleder), og således at udstregningen over vidner-
nes navne ikke længere er mulig at fjerne for besøgene
på hjemmesiden.

Aalborg Politi undersøger i øjeblikket, hvorvidt denne
offentliggørelse er strafbar.

Politimesteren i Aalborg har endvidere over for mig op-
lyst, at Jørn Jønke Nielsen i forbindelse med efterforsk-
ningen over for politiet har tilkendegivet, at det ikke
havde været meningen, at anonymiseringen af vidnernes
navne skulle kunne fjernes.

Aalborg Politi har i øvrigt ikke taget kontakt til vidner-
ne, ligesom politiet ikke har oplysninger om, at vidnerne
skulle være blevet udsat for trusler eller chikane som
følge af de offentliggjorte oplysninger.

Et vidne har dog kontaktet Aalborg Politi og oplyst, at vidnet følte sig utryk ved, at vidnets navn var tilgængeligt på Jørn Jønke Nielsens hjemmeside på Internettet.

3. Jeg vil nu besvare delspørgsmål 1 og 2, hvori der dels rejses spørgsmål om, hvorvidt det er lovligt at lægge det beskrevne materiale ud på Internettet, og dels om materialet lovligt kan videregives til Jønke.

Det følger af straffelovens § 264 d, at en person, der uberettiget videregiver meddelelser eller billeder vedrørende en andens private forhold eller i øvrigt billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden, kan straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Med bestemmelsen beskyttes for det første en persons private forhold. Som eksempler på, hvad der normalt vil være beskyttet, kan nævnes oplysninger om interne familieforhold, seksualforbindelser, forlovelser, skilsmisser, private stridigheder m.v.

Derudover indeholder bestemmelsen en beskyttelse mod offentliggørelse af "andre billeder, der kan forlanges unddraget af offentligheden".

Denne del af bestemmelsen skal ses i lyset af, at det ikke er strafbart at fotografere personer på et offentligt sted. Det fremgår af direkte af bestemmelsen, at denne også finder anvendelse, hvor meddelelsen eller billedet vedrører en afdød person. Bestemmelsen indebærer således, at det f.eks. vil være strafbart at anvende billeder af trafikofre i aviser.

Om den konkrete gengivelse af videoen på Internettet er strafbar, må naturligvis afhænge af en nærmere vurdering af indholdet af videoen. Jeg har imidlertid forstået på politimesteren i Aalborg, som har vurderet forholdet, at han skønner, at forholdet er omfattet af straffelovens § 264 d.

For så vidt angår andet materiale i sagen, følger det af retsplejelovens § 1017 d, at domme og kendelser i straffesager kun må gengives offentligt, når de er anonymiserede.

Det vil sige, at sigtedes, tiltaltes, forurettedes eller vidners identitet ikke må fremgå. Overtrædelse af denne bestemmelse straffes med bøde.

Gengivelse af politirapporter på Internettet er ikke omfattet af retsplejelovens § 1017 b. Sådanne forhold kan efter omstændighederne være omfattet af straffelovens § 264 d, hvis rapporterne indeholder oplysninger om private forhold.

Efter de oplysninger, som jeg har fået fra politimesteren i Aalborg, finder politimesteren ikke, at den konkrete gengivelse af politirapporterne er strafbar. Derimod vurderer politimesteren, at gengivelsen af byrettens dom – uden effektiv anonymisering af vidnernes navne – er omfattet af retsplejelovens § 1017 b.

Med hensyn til spørgsmålet om udlægningen af overvågningsvideoen samt bl.a. dommene fra byretten og landsretten på Internettet er omfattet af persondatalovens regler, kan jeg generelt oplyse følgende:

Hvis der på en hjemmeside offentliggøres oplysninger om identificerbare enkeltpersoner, vil der som udgangspunkt være tale om databehandling, der er omfattet af persondataloven.

Det betyder navnlig, at lovens materielle behandlingsregler skal respekteres.

Det følger af disse behandlingsregler, at betingelserne for at behandle – herunder videregive – personoplysninger skærpes jo mere følsomme oplysninger, der er tale om.

Persondatalovens § 6 omhandler ikke-fortrolige oplysninger og almindeligt fortrolige oplysninger og betingelserne for at behandle sådanne oplysninger er lempeligere end i forhold til oplysninger om rent private forhold, der navnlig er reguleret af lovens §§ 7 og 8.

Jeg finder ikke at burde udtale mig konkret om lovligheden af den behandling af oplysninger, som har fundet sted på Jørn Jønke Nielsens hjemmeside i lyset af persondatalovens regler.

Jeg kan dog oplyse, at en privatperson, der i forbindelse med videregivelse af oplysninger overtræder lovens §§ 6-8, kan straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, men at dette kun gælder, hvis ikke højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

I den forbindelse kan jeg i øvrigt oplyse, at straffen for overtrædelse af straffelovens § 264 d – som jeg tidligere har nævnt – er bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt videoen og andet materiale i sagen lovligt kan udleveres til Jørn Jønke Nielsen (delspørgsmål 2), kan jeg generelt oplyse følgende:

Reglerne om sigtede og hans forsvar er i dag indeholdt i retsplejelovens kapitel 66. Heraf fremgår det bl.a. af § 729 a, at forsvareren har adgang til at gøre sig bekendt med det materiale, som politiet har tilvejebragt til brug for den sag, som sigtelsen angår. Forsvareren må dog

ikke uden politiets samtykke videregive det modtagne materiale til sigtede eller andre.

Det følger endvidere af retsplejelovens § 729 a, at forsvaren skal have kopi af indførsler i retsbøgerne vedrørende den pågældende sag. Forsvareren kan som udgangspunkt gøre sigtede bekendt med indholdet af kopierne.

Dette gælder dog bl.a. ikke, hvis retten tidligere har truffet beslutning om, at navne på vidner m.v. ikke må oplyses for tiltalte. I disse situationer har den sigtede ikke adgang til at gennemlæse retsbøgerne.

Retten kan endvidere pålægge forsvaren ikke at overlevere kopierne til sigtede eller andre, hvis det må befrygtes, at kopierne vil blive benyttet på retsstridig måde. I denne situation kan forsvaren dog lade den sigtede gennemse retsbøgerne.

Hvis en forsvarer i strid med reglerne i retsplejeloven videregiver materiale til sigtede eller andre, kan forholdet efter omstændighederne være straffes efter straffelovens § 155, der har en strafferamme med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

4. Som det er fremgået af min gennemgang, efterforskes sagen stadigvæk af Aalborg Politi.

Politimesteren har i den forbindelse over for mig oplyst, at det er hans umiddelbare opfattelse, at det ikke er lovligt at lægge det omtalte materiale, herunder optagelsen fra videoovervågningen, ud på den pågældende hjemmeside.

Først når efterforskningen er afsluttet, vil politimesteren imidlertid kunne tage endelig stilling til, i hvilket omfang der er grundlag for at rejse tiltale i sagen.